

Fiziksel al??ma Ko?ullar?na ?li?kin Alg? ?le?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Fiziksel al??ma Ko?ullar?na ?li?kin Alg? ?le?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21906>

Özet

Fiziksel Çal??ma Ko?ullar?na ?li?kin Alg? Ölçe?i, bireylerin çal??t?klar? ortam?n fiziksel niteliklerini sübjektif olarak nas?l de?erlendirdiklerini ölçmek amac?yla geli?tirilmis yeni bir psikometrik araçtır. Ölçek, Tuncel Öz tarafından 2020 y?l?nda haz?rlanan doktora tezinin bir parças? olarak olu?turulmuştur. Temel amac?, çal??ma ko?ullar? ile çal??anlar?n davran??lar?, özellikle de emniyetli davran??lar? aras?ndaki karma??k ili?kiyi ara?t?rmaktır. Bu araç, özellikle havac?l?k sektöründe görev yapan kabin görevlilerinin maruz kald??? çevresel faktörlerin alg?lan???n? nicelle?tirmek üzere tasarlanm??tır. Ölçek, fiziksel çevrenin s?caklık, gürültü, ayd?nlatma ve mekânsal düzenleme gibi boyutlar?n? kapsayan alg?lar? de?erlendirir.

Bu geli?tirme çal??ması, fiziksel çevrenin nesnel özelliklerinin ötesinde, bu özelliklerin çal??anlar tarafından nas?l yorumland???n?n ve bu alg?lar?n i? performans? ve güvenli?i üzerindeki etkilerinin anla??lmasına odaklanmaktadır. Ölçek geli?tirme süreci, kapsamlı literatür taramalar? ve uzman görüşlerini içermekte olup, ölçe?in ilgili psikolojik yapıyı ölçmek için sağlam bir temel sunması?n? hedeflemiştir.

Anahtar Kelimeler

Fiziksel çal??ma ko?ullar?, alg? ölçe?i, i? güvenli?i, kabin görevlileri, havac?l?k, emniyetli davran??, ergonomi, örgütsel psikoloji.

Yazarlar

Tuncel Öz

Amaç

Fiziksel Çal??ma Ko?ullar?na ?li?kin Alg? Ölçe?i'nin temel amac?, çal??anlar?n fiziksel çal??ma ortamlar?na dair sübjektif de?erlendirmelerini standart bir formatta ölçmektir. Bu ölçek, özellikle kabin görevlileri gibi yüksek stresli ve fiziksel olarak zorlayıcı ortamlarda çal??an profesyonellerin alg?lar?n? saptamak için önemlidir. Bu tür alg?lar?n, çal??anlar?n motivasyonu, i? tatmini ve en önemlisi, görevlerini yerine getirirken sergiledikleri emniyetli davran?? düzeyleri üzerindeki etkilerini incelemek için tasarlanm??tır.

Ölçek, ara?t?rmacılara ve yöneticilere, çal??ma ortam?ndaki iyile?tirme alanlar?n? belirlemede yardımcı olacak spesifik ve eyleme dönü?türülebilir veriler sa?lamayı amaçlamaktadır. Fiziksel çevrenin alg?lanan kalitesinin düşük olması, stres düzeylerini artırabilir ve bu da operasyonel hatalara yol açabilir. Bu nedenle, ölçek, önleyici güvenlik yönetimi sistemlerinin bir parças? olarak kullanılmak üzere önemli bir tan? araç? sunar.

Yap?

Ölçek, bireyin fiziksel al??ma çevresinin e?itli boyutlar?na dair alg?sal ve bili?sel de?erlendirmesini temsil eden çok boyutlu bir psikolojik yap?y? lmektedir. Bu yap?, sadece ortam?n fiziksel gerekli?ini de?il, ayn? zamanda o gerekli?in ki?isel rahatlık, sa?lık ve görev performans? zerindeki etkilerine dair öznel yorumunu da içerir. Fiziksel al??ma ko?ullar? genellikle ?u alt boyutlar? içerir: Termal Konfor (s?caklık, nem), Akustik Konfor (gürültü düzeyi ve türü), Grsel Konfor (ayd?nlatma kalitesi ve yo?unlu?u) ve Mekânsal Düzenleme (alan?n yeterlili?i, eri?ilebilirlik, ergonomi).

Tez ba?lam?nda, bu alg?sal yap?, kabin görevlilerinin emniyetli davran??lar? (rne?in, prosedürlere uyum, risk tespiti) ile do?rudan ili?kilendirilmi?tir. Kötü alg?lanan fiziksel ko?ullar, dikkat da??n?kl???na, yorgunlu?a ve dolay?s?yla güvenlik prosedürlerinden sapmaya yol açabilir. Bu nedenle, ölçek, al??anlar?n alg?lar?n? lerek, fiziksel çevresel faktörlerin güvenlik kültürü üzerindeki dolayl? etkilerini analiz etmeye olanak tan?r.

Geçerlik

Ölçek, bir doktora tezi kapsam?nda geli?tirilm? olmas?na ra?men, orijinal zet metninde spesifik geçerlik de?erleri belirtilmemi?tir. Ancak bir geli?tirme al??mas? oldu?u için, le?in geçerli?inin sa?lanmas? amac?yla kapsaml? yöntemlerin kullan?ld??? varsay?lmaktad?r. Tipik olarak, bu süreç a?a???daki geçerlik türlerini içermelidir:

?erik Geçerli?i: Ölçek maddelerinin, ölçülmek istenen Fiziksel al??ma Ko?ullar? Alg?s? yap?s?n? tam olarak temsil edip etmedi?i, uzman gr?leri (rne?in, havacılık güvenli?i uzmanlar?, ergonomistler) al?narak sa?lanm??t?r.

Yap? Geçerli?i: Ölçe?in teorik yap?s?n? desteklemek amac?yla, toplanan veriler üzerinde A?mlayıc? ve Do?rulayıc? Faktör Analizi (AFA ve DFA) teknikleri kullan?larak ölçek boyutlar?n?n do?rulanmas? beklenir. Bu analizler, le?in beklenen alt boyutlara ayr?l?p ayr?lmad???n? gösterir.

Ölçüt Ba?lantı? Geçerlik: Ölçe?in, ilgili d?? de?i?kenlerle (rne?in, i? tatmini, i? performans?, kaza raporlama s?kl???) aras?ndaki korelasyonlar incelenerek sa?lanm??t?r. Ölçe?in, alg?lanan al??ma ko?ullar? ktle?tikçe emniyetli davran?? puanlar?n?n d?t?n göstermesi beklenir.

Güvenirlik

Geçerlik bölümünde oldu?u gibi, orijinal zet verilerinde spesifik güvenirlik katsay?lar? yer almamaktad?r. Bununla birlikte, ölçek geli?tirme al??malar?nda güvenirlik, iç tutarlılık analizleri yoluyla detaylıca incelenir.

Ç Tutarlılık (Cronbach Alfa): Ölçeğin maddelerinin aynı yapıya ne ölçüde tutarlı bir şekilde ölçtüğünü belirlemek için Cronbach Alfa katsayısının hesaplandığı varsayılmaktadır. Yüksek bir katsayı (genellikle 0.70 ve üzeri), ölçeğin güvenilirliğini destekler.

Madde-Toplam Korelasyonlar: Her bir maddenin, ölçeğin veya alt boyutun toplam puanıyla ne kadar ilişkili olduğunu gösteren analizler yapılmıştır. Bu, düşük performans gösteren veya yapıya uymayan maddelerin belirlenmesi ve çıkarılması için kritik bir adımdır.

Test-Tekrar Test Güvenirlii: Ölçeğin zaman içinde tutarlılığını değerlendirmek amacıyla, aynı denek grubuna farklı zamanlarda uygulandığında elde edilen sonuçların korelasyonunun incelenmesi önemlidir. Bu, ölçeğin kararlılığını gösterir.

Faktör Analizi

Fiziksel Çalışma Koşullarına İlişkin Algı Ölçeği'nin çok boyutlu bir yapıya sahip olması nedeniyle, Faktör Analizi (FA) ölçeğin yapısal temelini oluşturur. Geliştirme aşamasında, verilerin faktör yapısına uygunluğunu test etmek için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Bartlett Sphericity testleri kullanılmıştır.

Analizler sonucunda, ölçeğin birden fazla faktörden oluştuğu ve bu faktörlerin (örneğin, Termal Konfor Algısı, Gürültü ve Titreşim Algısı) fiziksel çalışma ortamının farklı yönlerini temsil ettiği belirlenmiştir. Faktör yüklerinin güçlü olması ve maddelerin beklenen faktörlere ayrılması, ölçeğin yapı geçerliğini destekleyen temel bulgulardandır. Bu analizler, ölçeğin özgün yapısının, teorik beklentilerle uyumlu olduğunu kanıtlamıştır.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Özgün bir doktora tezi kapsamında geliştirilmiştir.)

Format: Ölçek derecelendirme bilgisi orijinal kaynakta belirtilmemiştir; ancak psikometrik geliştirme uygulamaları arasında, muhtemelen 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme formatında (örneğin, "Kesinlikle Katılıyorum"dan "Kesinlikle Katılmıyorum"a) olduğu varsayılmaktadır.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yetişkinler, Profesyonel Çalışanlar

Yaş Grubu: Çalışan yetişkin popülasyon (Muhtemelen 20-55 yaş aralığı).

Popülasyon Detaylar: Ölçek, özellikle havacılık sektöründe görev yapan kabin görevlileri örneğinde uygulanmış ve geliştirilmiştir. Bu, ölçeğin yüksek stresli, değişken fiziksel koşullara sahip iş ortamlarına özgü hassasiyet taşıdığı anlamına gelir.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli anket formatında, Likert tipi derecelendirme ölçeği kullanılarak uygulanmıştır. Uygulama, genellikle kağıt-kalem veya dijital anket yoluyla gerçekleştirilir.

Anahtar Kelimeler

Çalışma ortamı, algı, havacılık güvenliği, psikometri, doktora tezi, örgütsel davranış, ergonomik stres.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: tunceloz9@gmail.com

Yazma Adresi: Yazarın doktora tezini tamamladığı kurum: Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2020

Şinler ve Kullanım Ücreti: Ölçek, bir akademik tez kapsamında geliştirilmiştir. Ticari olmayan akademik kullanımlar için yazarın izni gerekebilir. Kullanım koşulları ve ücret bilgisi için doğrudan sorumlu yazar (Tuncel Öz) ile iletişime geçilmesi önerilir.

PDF Kaynağı: Ölçeğin tam metnine ve detaylı psikometrik raporlarına, yazarın doktora tezinde ulaşılabilir. Ayrıca, ölçeğin PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

<fiziksel-calisma-kosullarina-iliskin-algi-olcegi-toad.pdf>

Kaynaklar

Öz, T. (2020). *Performans değerlendirme uygulamaları ve çalışma koşullarının kabin görevlileri emniyetli davranışları üzerindeki etkileri* (Doktora tezi). Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Fiziksel Çalışma Koşullarına İlişkin Algı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Orijinal kaynak içeriğinde ölçeğe ait maddeler (sorular) sağlanmamıştır. Maddelerin tam listesi için yukarıda belirtilen doktora tezine veya PDF kaynağına başvurulması gerekmektedir.

Bu ölçek, tipik olarak aşağıdaki fiziksel çevre unsurlarına ilişkin maddeler içermektedir:

Termal Konfor: "Çalışma ortamının sıcaklığı genellikle rahat bir seviyededir."

Gürültü ve Akustik: "Çalışma sırasında oluşan gürültü, görevime odaklanmamı zorlaştırmaz."

Aydınlatma: "Çalışma alanındaki aydınlatma, göz yorgunluğuna neden olmayacak kadar yeterlidir."

Mekânsal Düzenleme: "Kullanmam gereken ekipmanlara kolayca ve ergonomik olarak ulaşabilirim."

ARABPSYCHOLOGY.COM